

Grankulla stad

**Skydd av växtlighet och naturområden
samt tillstånd för miljöåtgärder för trädfällning i Grankulla**

PB 52, 02701 Grankulla
e-post: fornamn.efternamn@grankulla.fi
växel: 09 50561, fax 09 5056 535

**Skydd av växtlighet och naturområden
samt tillstånd för miljöåtgärder för trädfällning i Grankulla**

Del A i dessa anvisningar innehåller instruktioner för att skydda växtligheten i enlighet med de gängse kvalitetskraven och arbetsbeskrivningarna inom grönanläggningsbranschen. I del B finns anvisningar om hur behovet av tillstånd för miljöåtgärder bedöms då ärendet gäller trädfällning i Grankulla.

Anvisningarna är avsedda för stadens invånare som information om tillvägagångssättet då man vill skydda träd, alternativt fälla träd. Anvisningarna fungerar samtidigt som ett redskap för stadens anställda, så att man kan säkra jämlik behandling i ärenden som gäller trädfällning.

Innehåll

A Skydd av växter och naturområden	3
1. Inledning.....	3
2. Grunder för val av växtlighet som skyddas	4
3. Krav och åtgärder som gäller skyddet.....	5
Källor:.....	8
B. Bedömning av när tillstånd för miljöåtgärder krävs för trädfällning i Grankulla	9
1. Principer för att bevara träd i Grankulla	9
2. Tillstånd för miljöåtgärder eller utvärderingsbesök behövs inte i följande fall	9
3. I vilka fall ska behovet av tillstånd för miljöåtgärder bedömas?.....	10
4. Tillstånd för miljöåtgärder behövs i följande fall	11
5. Hörande av grannar	11
6. Viktigt att beakta vid trädfällning	12
7. Träd som står vid tomtgränsen och medför olägenhet för grannarna.....	12

Mer information:

Emmi Silvennoinen, stadsträdgårdsmästare, tfn 09 5056 540

Minna Aavalehto, underhållsträdgårdsmästare, tfn 09 5056 388

Anna-Lena Granlund-Blomfelt, miljöchef, tfn 09 5056 269

Besöksadress
Grankullavägen 10
02700 GRANKULLA

Postadress
PB 52
02701 GRANKULLA
Faktureringsadress
PB 1, 02701 GRANKULLA

Telefon
09 505 61

Fax
09 505 56535

E-post
fornamn.efternamn@grankulla.fi
grankulla@grankulla.fi
www.grankulla.fi

**Skydd av växtlighet och naturområden
samt tillstånd för miljöåtgärder för trädfällning i Grankulla**

A Skydd av växter och naturområden

1. Inledning

Del A i anvisningarna gäller den inverkan som trädgårdsplanering med anläggningsarbeten eller byggarbeten kan ha på växtligheten på tomten, och då i synnerhet på träden. Syftet med anvisningarna är att bistå planerare och anläggare/byggare då de bedömer möjligheterna att bevara växtligheten på byggplatsen och att välja rätt skyddsåtgärder. Fordonstrafik och materialdepåer på byggplatsen ska redan vid planeringen placeras på ett sätt som gör att värdefulla naturtillgångar kan bevaras.

Skyddet av den vegetation som bevaras indelas i huvudsak i skydd av enskilda träd och skydd av trädgrupper/områden. Det bör beaktas att i synnerhet träd ska skyddas på ett så stort område att också deras rötter klarar sig oskadda. Byggplatsvägen ska inte dras över område där träd som skyddas har sina rötter.

Skyddsmetoderna kan väljas efter de till buds stående resurserna, och vissa skydds-material kan senare utnyttjas i grönanläggningsarbeten. Trädens rotsystem tål inte att de täcks bestående, utan exempelvis ett för byggnadsarbetena utbrett gruslager på rotområdet (se figur 2 på sidan 6) ska tas bort när grönanläggningsarbetena påbörjas. En filterduk eller ett sandlager och ett gruslager ovanpå har som uppgift att fördela vikten och hindra uppkomsten av avskavningar och sprickor i rötterna uttryckligen under den tid när huset byggs.

Avsikten med det stamskydd som används för att skydda ett enskilt träd är att hindra stamskador. Exempelvis lönn och björk får lätt rötskador om stammen skadas. Stamskyddet byggs av två skikt: ett hårt yttre skydd, t.ex. stående brädfodring, och ett mjukt inre skydd. Stamskyddets mjuka del kan vara vilket som helst mjukt material.

Det är skäl att beakta att byggarbetena ofta kraftigt förändrar vattenförhållandena på tomten. Bevattning under byggtiden behövs särskilt i närheten av schakt.

Om trädrötter skurits av och man för att minska avdunstningen måste beskära trädkronan, ska det utföras av en yrkeskunnig person. Det är viktigt att det inte i onödan görs snittytor som utgör en belastning för trädet och utsätter det för rötsvamp. Grenar ska alltid beskäras så att grenkragens celler, som är nödvändiga för att läka såret, bevaras. Torkande tappar ska aldrig lämnas kvar. Felaktig beskärning av träd kan förkorta trädets livstid och förstöra trädets utseende permanent. Därför är det skäl att anlita fackmän inom branschen för beskärningsarbeten.

Besöksadress
Grankullavägen 10
02700 GRANKULLA

Postadress
PB 52
02701 GRANKULLA
Faktureringsadress
PB 1, 02701 GRANKULLA

Telefon
09 505 61

Fax
09 505 56535

E-post
fornamn.efternamn@grankulla.fi
grankulla@grankulla.fi
www.grankulla.fi

Skydd av växtlighet och naturområden samt tillstånd för miljöåtgärder för trädfällning i Grankulla

2. Grunder för val av växtlighet som skyddas

Möjligheterna att bevara byggplatsens växtlighet bör utvärderas. Den befintliga vegetationen kan utgöra basen för växtligheten, ge uttryck för tidsskikt och fungera som dekormotiv. Vegetationen har en väsentlig inverkan på trevnaden på gården. Med hjälp av växter kan man strukturera gården och dra upp gränser mellan olika funktioner. Vegetationen ger uttryck för årstidernas växling och vintergröna växter erbjuder grönska och skyddar mot insyn också på vintern. Växter dämpar vind och buller, minskar ekot och binder föroreningar i marken och luften samtidigt som de förbättrar luftkvaliteten. Med hjälp av vegetationen kan dagvatten fördröjas och mängden dagvatten minskas samtidigt som dagvattenkvaliteten förbättras. Växter kan också användas som skydd för insyn och för att täcka störande vyer. (Pihan yleinen rakentamistapaohje 2009).

I Grankulla är målet att bevara så mycket som möjligt av trädbeståndet, bl.a. med tanke på villastadens stadsbild. Ett enskilt träd eller en grupp träd som utgör ett viktigt element i det omgivande landskapet kan växa på en privat tomt. Det är särskilt viktigt att värna om enskilda vackra träd (s.k. solitärer), grupper av träd och skogsdungar, ädla löv- och barrträd samt träd som har en unik form eller ett speciellt växtsätt. Man bör också se till att bevara sådana trädbestånd som tydligt skyddar tomten från vind, buller, luftföroreningar eller andra störande faktorer.

*Ståtlig solitär ek i Grankulla.
Bild: Minna Aavalehto 2009.*

Besöksadress
Grankullavägen 10
02700 GRANKULLA

Postadress
PB 52
02701 GRANKULLA
Faktureringsadress
PB 1, 02701 GRANKULLA

Telefon
09 505 61

Fax
09 505 56535

E-post
fornamn.efternamn@grankulla.fi
grankulla@grankulla.fi
www.grankulla.fi

**Skydd av växtlighet och naturområden
samt tillstånd för miljöåtgärder för trädfällning i Grankulla**

3. Krav och åtgärder som gäller skyddet

Vegetation, flyttblock, berg i dagen, våtmarker och andra naturområden som skyddas märks ut i terrängen innan arbetet påbörjas. Träd, buskar och annan vegetation som man avser att bevara skyddas enligt den metod som framförs i tabell T1. Av klasserna 1–3 väljs rätt skyddsmetod utgående från de arbeten som ska utföras. (InfraRyl 2010).

Klass	Grund för skyddet	Åtgärder
1 Schaktning i området	Förändringarna i vegetationsförhållandena är stora eller schaktningsarbeten utförs nära vegetationen eller i område med rotsystem. Skydden är permanenta och/eller används under byggtiden.	Stam, grenar och rötter skyddas och växtens närings- och vattenushållning bevaras oförändrad eller förbättras med konstruktionsmässiga eller andra åtgärder.
2 Det trafikeras på området	Skydd under arbetet, när byggplatsens konstruktioner sträcker sig nära en växt som skyddas eller när man måste trafikera på växtens rotområde.	Stammen skyddas och man förhindrar att rotområdets markskikt packas samman.
3 Det trafikeras inte på området	Skydd under arbetet för växtgrupper som bevaras i området där den skyddade vegetationens växtförhållanden inte förändras på grund av byggandet.	Träd och andra växter, växtgrupper eller andra naturområden ingärdas.

Tabell T1. Skyddsklass för vegetationen. InfraRYL 2010.

Besöksadress
Grankullavägen 10
02700 GRANKULLA

Postadress
PB 52
02701 GRANKULLA
Faktureringsadress
PB 1, 02701 GRANKULLA

Telefon
09 505 61

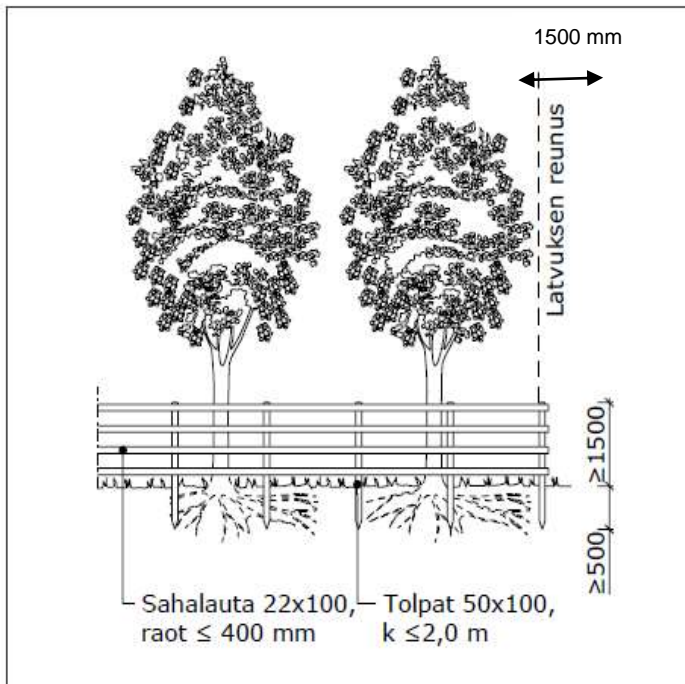
Fax
09 505 56535

E-post
fornamn.efternamn@grankulla.fi
grankulla@grankulla.fi
www.grankulla.fi

Skydd av växtlighet och naturområden samt tillstånd för miljöåtgärder för trädfällning i Grankulla

Skyddskonstruktionerna som har använts under byggtiden tas bort när arbetet är klart. Permanenta skyddskonstruktioner byggs enligt plandokumenterna och så att deras utseende kan godtas (InfraRyl 2010).

Skydd av trädgrupper – skyddsstaket

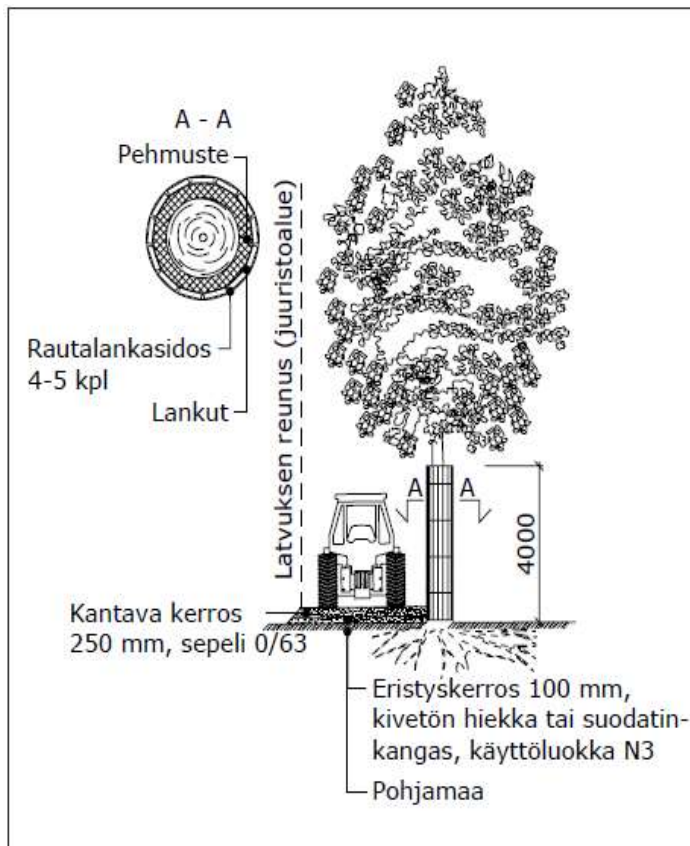
Skyddsstaket kring träd ska sträcka sig 1,5 meter utanför kronan enligt figur K1. Med den här åtgärden säkerställs att rotområdet är skyddat. Ett enhetligt vegetationsområde skyddas genom att bygga ett staket runt de växter innanför arbetsområdet som ska skyddas. Område som skyddas med staket får inte användas för lagring. Vegetationsområdet kan ingärdas exempelvis med staketelement som är avsedda för byggplatser. (VRT'11).

Figur K1. Skydd av träd med staket. InfraRYL 2006.

Skydd av enskilda träd – skydd av stam och rötter

Om man är tvungen att röra sig med maskiner eller ha tillfälliga konstruktioner på rotområdet hos träd som bevaras, skyddas rötterna och stammen enligt figur K2. Trädstammen skyddas med plankor eller tunna brädor som fästs vertikalt runt stammen. Plankorna eller brädorna ska gå upp till trädets nedersta grenar, likväl till högst 4 meters höjd. Mellan stammen och plankorna eller ribborna läggs något mjukt material, såsom cellplast. Plankorna eller brädorna placeras så att de inte lutar mot trädets rötter. Rotområdet skyddas med ett sandlager som bredds ut på markytan. På sandlagret läggs ett krosslager. För sand rekommenderas en kornstorlek på 2–6 mm och för kross 0–32 mm. I stället för sand kan filterduk av bruksklass N3 användas. (VRT'11).

Skydd av växtlighet och naturområden samt tillstånd för miljöåtgärder för trädfällning i Grankulla

Figur K2. Skydd av trädets rotsystem och stam. InfraRYL 2006.

Skötsel av trädets rötter och krona

Om det inte finns tillräckligt med plats att arbeta under trädet, skärs de nedersta grenarna av på vederbörligt sätt innan arbetet påbörjas. Grenar vars diameter är över 20 mm sågas av med en vass handsåg. Skadade skott med en diameter över 20 mm och stamskador behandlas (InfraRyl 2010).

Så få rötter som möjligt till stora träd skärs av för att trädens förankring i marken ska bevaras. Skadade rötter vars diameter är över 20 mm behandlas. När man skär av rötter till träd som skyddas ska man såga av vinkelrätt ovanför följande oskadade och friska skott. De behandlade beskärningsytorna ska inte utsättas för sol, vind eller kyla, utan de täcks omedelbart med skyddstäckning tills schaktet fylls. Om roten kapas av under växtperioden, ska växtens rotområde vattnas rikligt innan beskärningsytan täcks. Om schaktet måste lämnas ofyllt längre än en vecka, upprepas vattningen en gång i veckan. (InfraRyl 2010).

Besöksadress
Grankullavägen 10
02700 GRANKULLA

Postadress
PB 52
02701 GRANKULLA
Faktureringsadress
PB 1, 02701 GRANKULLA

Telefon
09 505 61

Fax
09 505 56535

E-post
fornamn.efternamn@grankulla.fi
grankulla@grankulla.fi
www.grankulla.fi

**Skydd av växtlighet och naturområden
samt tillstånd för miljöåtgärder för trädfällning i Grankulla**

Obehandlade tallrötter som skadats i samband med byggarbeten. Bild: Minna Aavalehto 2009.

Källor:

Nuotio, A.-K.(red.) Pihan yleinen rakentamistapaohje 2009. Viherympäristöliitto ry julkaisu 43.

Rakennustieto Oy 2006. InfraRyl 2006. Infrarakentamisen yleiset laatuvaatimukset , osa 1 Väylät ja alueet. Rakennustietosäätiö RTS julkaisu RT- 14-10878.

Rakennustieto Oy 2010. InfraRyl 2010. Infrarakentamisen yleiset laatuvaatimukset , osa 1 Väylät ja alueet. Rakennustietosäätiö RTS julkaisu Infra 03-10001.

Tajakka, H. (toim.) 2011 . Viherrakentamisen yleinen työselostus VRT'11. Viherympäristöliitto ry julkaisu 49.

Besöksadress
Grankullavägen 10
02700 GRANKULLA

Postadress
PB 52
02701 GRANKULLA
Faktureringsadress
PB 1, 02701 GRANKULLA

Telefon
09 505 61

Fax
09 505 56535

E-post
fornamn.efternamn@grankulla.fi
grankulla@grankulla.fi
www.grankulla.fi

**Skydd av växtlighet och naturområden
samt tillstånd för miljöåtgärder för trädfällning i Grankulla**

B. Bedömning av när tillstånd för miljöåtgärder krävs för trädfällning i Grankulla

1. Principer för att bevara träd i Grankulla

Ansvar för trädens skick tillhör fastighetens ägare eller innehavare, som svarar för att följa med trädens skick och som ska vidta de nödvändiga åtgärderna för att fälla eller bevara träden. Fastighetens ägare/innehavare ansvarar också för de skador som orsakas av ett fallet träd.

I Grankulla är målet att bevara så mycket som möjligt av trädbeståndet, bl.a. med tanke på villastadens stadsbild. Det är särskilt viktigt att värna om enskilda vackra träd (s.k. solitärer), grupper av träd och skogsdungar, ädla löv- och barrträd samt träd som har en unik form eller ett speciellt växtsätt. Man bör också se till att bevara sådana trädbestånd som tydligt skyddar tomten från vind, buller, luftföroreningar eller andra störande faktorer. Fastighetens ägare/innehavare ska så vitt möjligt plantera ett nytt träd på tomten för att ersätta ett fällt träd.

Enligt 128 § i markanvändnings- och bygglagen krävs tillstånd för miljöåtgärder för trädfällning eller någon annan härmed jämförbar åtgärd på ett detaljplaneområde. Tillstånd behövs inte för arbeten som är nödvändiga för att genomföra general- eller detaljplanen eller som överensstämmer med ett beviljat bygglov eller åtgärdstillstånd och inte för åtgärder med ringa verkningar.

I dessa anvisningar definierar vi i vilka situationer trädfällning kan betraktas som en åtgärd med ringa verkningar, så att man inte behöver anhålla om tillstånd för miljöåtgärder. I de flesta situationer krävs det att stadens underhållsträdgårdsmästare eller stadsträdgårdsmästare bedömer åtgärden innan man omsätter den i praktiken (s.k. utvärderingsbesök för tillstånd för miljöåtgärder).

2. Tillstånd för miljöåtgärder eller utvärderingsbesök behövs inte i följande fall

2.1 Arbeten som är nödvändiga för att genomföra detaljplanen.

2.2 Arbeten som överensstämmer med ett beviljat bygglov eller åtgärdstillstånd i enlighet med det som slagits fast vid synen.

2.3 Trädet som ska fällas har en diameter under 10 cm på stammen på 1,5 meters höjd, utom om saken gäller högväxta enar eller hassel. För ädla

Besöksadress
Grankullavägen 10
02700 GRANKULLA

Postadress
PB 52
02701 GRANKULLA
Faktureringsadress
PB 1, 02701 GRANKULLA

Telefon
09 505 61

Fax
09 505 56535

E-post
fornamn.efternamn@grankulla.fi
grankulla@grankulla.fi
www.grankulla.fi

**Skydd av växtlighet och naturområden
samt tillstånd för miljöåtgärder för trädfällning i Grankulla**

lövträd (ek, ask, lönn, alm, lind) är motsvarande mått 7 cm på 1,5 meters höjd.

2.4 Om ett träd bevisligen utgör en fara för omgivningen (t.ex. håller på att falla omkull eller få fläxskador). Det ska gå att bevisa i efterhand att trädet verkligen utgjorde en fara (t.ex. fotografi)

3. I vilka fall ska behovet av tillstånd för miljöåtgärder bedömas?

Med utgångspunkt i den ansökan som lämnats in av fastighetens ägare/innehavare gör stadens underhållsträdgårdsmästare/stadsträdgårdsmästare en bedömning av huruvida trädet kan fällas utan tillstånd för miljöåtgärder enligt 128 § i markanvändnings- och bygglagen i något av följande fall:

- 3.1 Trädet orsakar eller riskerar att orsaka betydande skada för avlopp, täckdiken, byggnader eller annan egendom. Vid behov är fastighetens ägare/innehavare förpliktiga att ge en skriftlig utredning av skadorna.
- 3.2 Om trädet med blotta ögat kan konstateras vara i dåligt skick, svårt rötskadat eller lider av kronutglesning eller torra, eller av annan orsak helt tydligt är dött eller döende. Om trädet inte med blotta ögat kan konstateras vara i dåligt skick trots att detta uppges som motivering för att fälla trädet är fastighetens ägare/innehavare förpliktiga att lämna in ett skriftligt utlåtande om trädets skick från en sakkunnig (t.ex. en arborist). Också ett landskapsmässigt värdefullt träd kan, om det bevisligen är i dåligt skick, få fällas utan tillstånd för miljöåtgärder utgående från en bedömning av situationen.
- 3.3 Trädstammen befinner sig mindre än tre (3) meter från en byggnad: gäller även landskapsmässigt värdefulla träd.
- 3.4 Om saken gäller att gallra ett alltför tätt trädbestånd inom gårdsområdet i syfte att främja livsdugligheten hos de träd som lämnas kvar och röja plats för deras arttypiska växtsätt.
- 3.5 Om det finns orsak att anta att ett träd som är eller verkar friskt trots det kommer att falla under de närmaste åren, och att det i fallet kan orsaka personskador eller skador på egendom. Orsakerna i detta fall kan vara t.ex. stora förändringar i vindförhållandena i omgivningen, någon sjukdom

Skydd av växtlighet och naturområden samt tillstånd för miljöåtgärder för trädfällning i Grankulla

hos trädet, eller att trädets rötter måste kapas (t.ex. p.g.a. grävarbeten el.dyl.). I detta fall är fastighetens ägare/innehavare förpliktigad att lämna in en utredning om ändringen i förhållandena och/eller trädets nuvarande skick.

3.6 En ändring görs i tomtens funktion (t.ex. behov av tillgänglighet), och detta inte kan verkställas utan att fälla trädet. Om funktionen som föreslås kan skötas på någon annan del av tomten men ägaren/innehavaren trots detta vill fälla träd, ska hen ansöka om tillstånd för miljöåtgärder för trädfällningen.

3.7 Fler än fem träd ska fällas.

3.8 Det finns någon annan välgrundad orsak för att fälla trädet.

I alla ovannämnda fall kan dock stadens underhållsträdgårdsmästare/stadsträdgårdsmästare kräva att tillstånd för miljöåtgärder söks i ett specifikt fall.

Innan bedömningen görs beslutar underhållsträdgårdsmästaren/stadsträdgårdsmästaren enligt eget övervägande om ett utvärderingsbesök till tomten behövs.

4. Tillstånd för miljöåtgärder behövs i följande fall

I alla utom de fall som beskrivs ovan ska ansökan om tillstånd för miljöåtgärder lämnas in. De provningsbaserade grunderna ger inte befrielse från skyldigheten att ansöka om tillstånd om detaljplanen innehåller skyddsbestämmelser, bestämmelser om antal träd, eller andra bestämmelser om träden, eller bestämmelser om att miljön ska bevaras.

5. Hörande av grannar

Då ett träd som ska fällas står invid tomtgränsen ska sökande se till att grannen hörs om saken före bedömningen görs. I enskilda fall kan man förutsätta att grannen hörs även i andra omständigheter.

Om grannen motsätter sig att trädet fälls ska i regel tomtens ägare/innehavare ansöka om tillstånd för miljöåtgärder. Allmänt taget är det med tanke på grannsämjan också i övrigt en god idé att informera de närmaste grannarna om eventuella planer på att fälla träd.

Besöksadress
Grankullavägen 10
02700 GRANKULLA

Postadress
PB 52
02701 GRANKULLA
Faktureringsadress
PB 1, 02701 GRANKULLA

Telefon
09 505 61

Fax
09 505 56535

E-post
foramn.efternamn@grankulla.fi
grankulla@grankulla.fi
www.grankulla.fi

**Skydd av växtlighet och naturområden
samt tillstånd för miljöåtgärder för trädfällning i Grankulla**

Särskilda bestämmelser har utfärdats om hörande av grannar i samband med ansökan om tillstånd för miljöåtgärder.

6. Viktigt att beakta vid trädfällning

Om trädet som ska fällas står inom flygekorrens kärnområde och det har kunnat konstateras att trädet är ett boträd eller används av flygekorren för födosökning eller förflyttning ska stadens miljöenhet göra en bedömning av om trädfällningen går ihop med skyddet av flygekorren. Resultatet av bedömningen sänds för kännedom till Nylands NTM-central som i sin egenskap av övervakningsmyndighet enligt naturvårdslagen har rätt att ge ett utlåtande i saken som avviker från miljöenhetens ståndpunkt.

Då man planerar att fälla träd ska man också beakta att alla fågelarter är fredade under häckningstiden med stöd av naturvårdslagen och jaktlagen. Under denna tid ska fåglarna tillåtas häcka i fred och störningar vid boplatserna ska undvikas. Då är det också förbjudet att flytta eller förstöra fågelbon och ägg eller störa häckande fåglar eller deras ungar. Den känsligaste häckningstiden infaller under april–juli, och då ska man undvika trädfällning.

7. Träd som står vid tomtgränsen och medför olägenhet för grannarna

I lagen om vissa grannelagsförhållanden, 8 §, finns bestämmelser om rötter som tränger sig in på grannens mark och grenar som hänger över på grannens område. Grankulla stads samhällstekniska sektor har inte befogenheter att ta ställning till ärenden som regleras i den lagen.

Besöksadress
Grankullavägen 10
02700 GRANKULLA

Postadress
PB 52
02701 GRANKULLA
Faktureringsadress
PB 1, 02701 GRANKULLA

Telefon
09 505 61

Fax
09 505 56535

E-post
fornamn.efternamn@grankulla.fi
grankulla@grankulla.fi
www.grankulla.fi